МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Уманський національний університет
Академія прикладних наук імені Яна Амоса Коменського в Лешно (Польща)
Комратський державний університет (Молдова)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Польща)
Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Умань, 21 травня 2026 р.)

Умань

УДК 330.34(100:477)(06)
А43

Головний редактор:

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського національного університету

Гвоздєй Н. І., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського національного університету

Редакційна колегія:

Нещадим Л. М., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету;

Поворознюк І. М., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету;

Чвертко Л. А., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Уманського національного університету.

Актуальні питання розвитку економіки: світові та національні аспекти: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 21 травня 2026 р.) / МОН України, Уманський національний університет, факультет менеджменту [та ін.] ; [голов. ред. М. А. Слатвінський, Н. І. Гвоздєй; редкол.: Л. М. Нещадим, І. М. Поворознюк, Л. А. Чвертко]. – Умань: Візаві, 2026. – 146 с.

Збірник містить наукові тези IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання розвитку економіки: світові та національні аспекти», яка відбулася 21 травня 2026 р. на базі факультетів менеджменту та економіки, підприємництва та інформаційних технологій Уманського національного університету. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти з актуальних проблем розвитку економіки.

УДК 330.34

Матеріали публікуються у авторській редакції.
За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей

©
Уманський національний університет, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ІННОВАЦІЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

Білошкурська Н. В.
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ 7
Гарник О. А.
ІННОВАЦІЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ 12
Кірдан О. П., Ткачук С. П., Гарник О. А.
ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 15
Малярчук Н.М.
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ 19
Малярчук Н.М.
ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНИХ СТАРТАПІВ НА РАННІХ СТАДІЯХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 23
Мельник В. В., Підлісний Є. В.
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 26
Підлісний Є. В., Мельник В. В.
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ 30
Ткачук С. П.
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ТА ІНСТРУМЕНТИ СТАБІЛІЗАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ 33

СЕКЦІЯ 2. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Булгакова А. О., Подзігун С. М.
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ 39
Грінчик М. В., Вінницька О. А.
УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ 42

ПІДПРИЄМСТВА
Дячук В. А.
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ 47
Корнієнко Т. О.
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК РУШІЙНА СИЛА МАРКЕТИНГУ 49
Пачева Н. О.
ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЇ СПОЖИВАЧІВ У СУЧАСНОМУ МАРКЕТИНГОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ 53
Перекосова Т. О., Гуменюк А. В.
БІЗНЕС-МОДЕЛЬ СТАРТАПУ 56
Романова А. Р., Подзігун С. М.
ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ: ЕТИЧНИЙ ТА ОПЕРАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ 61
Пурей А. А., Гуменюк А. В.
СТАРТАП-МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ АДАПТАЦІЇ 64
Сидоренко Н. Р.
ІНТЕГРОВАНИЙ КОНТУР ЗБАЛАНСОВАНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 69
Суржок М. О., Подзігун С. М.
МЕНЕДЖМЕНТ ОНЛАЙН-ВІДГУКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА СПОЖИВЧУ ДОВІРУ 72
Феденко Д. А.
ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ 74

СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНЯХ

Білошкурський М. В.
АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ 79
Вінницька О. А.
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ 84
Гвоздєй Н. І.
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В 87

УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ
Гуменюк А. В.
ВПЛИВ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ НА СТАРТАП-СЕРЕДОВИЩЕ 91
Демченко Т. А.
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВ 94
Дем'янишина О. А.
ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ 98
Чаповська К. Д., Гуменюк А. В.
РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА 103
Чвертко Л. А.
ПРОАКТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ 105

СЕКЦІЯ 4. ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Барвінок Н. В.
ЦИФРОВІ КОМУНІКАЦІЇ В ТУРИЗМІ ПОКОЛІННЯ Z 109
Будзінський В. І.
РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ 112
Гром М. В., Барвінок Н. В.
РОЗВИТОК ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ ЯК ЧИННИК АКТИВІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ 116
Дубовий Д.О., Вовк В.С., Нещадим Л.М.
ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА СТРАТЕГІЮ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ HORECA 119
Кирилюк І. М.
ТРАНСФОРМАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ ПОКОЛІННЯ Z 112
Лопушенко Я. В., Слатвінська Л. А.
МІЖНАРОДНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ, АДАПТАЦІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ 126
Мельник Д. І., Слатвінська Л. А.
МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТ ТА ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «СОФІЇВКА» 129

у яких цифрові взаємодії стають платформою обміну між навчанням та інноваціями [5]. Важливо розуміти, що в умовах глобальної цифровізації соціальні мережі перестають бути лише допоміжним інструментом маркетингу; вони стають фундаментом для побудови гнучких (Agile) систем управління, які здатні адаптувати внутрішні ресурси компанії до стрімких запитів зовнішнього середовища. Таким чином, успішна інноваційна стратегія сучасного підприємства неможлива без глибокої інтеграції мережевих технологій у загальний контур стратегічного менеджменту, що в кінцевому підсумку забезпечує не лише технологічне лідерство, а й сталу ринкову перевагу у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Chesbrough, H. Open Innovation Results: Going Beyond the Hype and Get Chesbrough H. *Open Innovation Results: Going Beyond the Hype and Getting Down to Business. Oxford: Oxford University Press*, 2020. 256 p.
2. Kaplan A. M., Haenlein M. Users of the world, unite! *The challenges and opportunities of Social Media. Business Horizons*. 2010. Vol. 53, Iss. 1. P. 59–68.
3. Чухрай Н. І. Управління інноваціями. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 316 с.
4. McAfee A. Enterprise 2.0: New Collaborative Tools for Your Organization's Toughest Challenges. *Boston: Harvard Business Press*, 2009. 240 p.
5. Гуменюк А.В. Діджитал-маркетинг як пріоритетний напрям бізнесу. *Економічні горизонти*. (4(29). 2024. С.48–55. URL: https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(29).2024.314335 (дата звернення: 01.05.2026)

ПРОАКТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Чвертко Л. А., *канд. екон. наук, доцент*
Уманський національний університет

Економічна криза в Україні, зумовлена глобалізаційними викликами та повномасштабною збройною російською агресією,

вимагає кардинального перегляду концептуальних засад соціального захисту. Традиційні підходи, які ґрунтувалися виключно на фінансуванні соціальних виплат, не відповідають вимогам сучасної соціальної політики та зумовлюють необхідність пошуку нових моделей такого забезпечення. Варто враховувати, що в ринковій економіці заходи соціального захисту мають бути диференційованими: для груп населення, які не здатні забезпечити себе самостійно, ці заходи спрямовані на підтримання належного рівня життя, тоді як для працездатних осіб вони повинні мати характер стимулювання, орієнтований на підвищення їхньої економічної активності та розвиток трудового потенціалу.

Переосмислення функцій соціального захисту безпосередньо трансформує підходи до організації загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Пасивне надання матеріальної допомоги через свою неефективність дедалі частіше піддається перегляду і поступово втрачає домінуюче значення. Проблеми економічного розвитку та стан ринку праці диктують необхідність переходу до проактивної моделі соціального страхування, яка передбачає не лише компенсацію втраченого доходу, а й запобігання безробіттю та стимулювання швидкої адаптації особи до нових економічних умов.

Застосування проактивних підходів має позитивний вплив на процеси інтеграції окремих соціально вразливих груп населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб (ВПО), комбатантів, ветеранів війни та звільнених зі служби військовослужбовців, у систему соціально-економічних відносин. Це досягається насамперед через працевлаштування, сприяння розвитку підприємництва, підтримку бізнес-ініціатив та створення умов для започаткування власної справи шляхом надання стартових грантів чи кредитів для заохочення самозайнятості. Важливу роль у реалізації цієї мети відіграє розвиток соціального підприємництва, яке виступає дієвим інструментом соціально-економічної інклюзії. На нашу думку, ця форма господарювання дає можливість не лише створювати нові робочі місця, а й ефективно протидіяти маргіналізації та патерналізму, формуючи передумови для розкриття потенціалу вразливих верств населення та досягнення ними фінансової незалежності [1].

Практична реалізація окреслених проактивних підходів уже демонструє вагомі результати, що підтверджують офіційні показники діяльності Державної служби зайнятості (ДСЗ). Зокрема, за

підсумками 2025 р. для підтримки громадян і бізнесу було інвестовано понад 7 млрд грн, що дало змогу забезпечити зайнятість майже для 400 тис. осіб (із них 20 тис. працевлаштовано завдяки компенсаційним програмам). Водночас професійне навчання пройшли 93 тис. громадян, для яких у співпраці з бізнесом запущено 105 нових освітніх програм, а в межах програми «Власна справа» надано 12,2 тис. грантів на загальну суму 3,4 млрд грн для започаткування або розвитку бізнесу [2].

Показники надання послуг окремим категоріям громадян свідчать, що з 97 тис. ВПО, які отримували послуги ДСЗ, 43 тис. осіб знайшли роботу, зокрема 17 тис. – із застосуванням механізму компенсації витрат на оплату праці роботодавцям; 13 тис. ВПО пройшли професійне навчання чи отримали ваучери на освіту. Із 18 тис. комбатантів, які зверталися до ДСЗ, працевлаштовано 4 тис. осіб. Водночас вагомим інструментом попередження їхньої соціальної дезадаптації стало підвищення кваліфікації: 1 тис. учасників бойових дій пройшли професійну підготовку, 4 тис. осіб навчалися у межах спеціальних експериментальних проєктів, а 890 осіб скористалися освітніми ваучерами. Крім того, із 39 тис. громадян з інвалідністю, яким надавалася підтримка, працевлаштовано 10 тис. осіб. Активізації цього процесу сприяло залучення 4 тис. осіб до професійного навчання та виплата компенсацій 2,4 тис. роботодавців за облаштування спеціалізованих робочих місць [3].

Аналіз видаткової частини бюджету Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на 2026 рік [4] підтверджує посилення проактивної орієнтації соціального захисту. Зокрема, на фінансування мікрогрантів та грантів для створення або розвитку власного бізнесу, а також виробництв переробної промисловості як інструменту сприяння зайнятості населення закладено 7,58 млрд грн. Водночас на матеріальне забезпечення на випадок безробіття, соціальні послуги та профілактику настання страхових випадків передбачено 10,07 млрд грн. Таке співвідношення видатків свідчить про поступове зміщення акцентів від пасивного утримання безробітних до активного інвестування в самозайнятість та створення нових робочих місць, що є ключовим складником сучасної соціальної політики України.

Серед стратегічних пріоритетів і завдань розвитку соціального страхування на випадок безробіття в Україні особлива увага приділяється його подальшій цифровізації та впровадженню нових

інтегрованих інформаційних платформ. Зокрема, у 2026 р. започатковано пілотний проєкт зі створення Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Обрій», покликаної забезпечити комплексну цифровізацію процесів у сфері зайнятості. Система «Обрій» передбачає цифрову підтримку ключових етапів взаємодії між учасниками ринку праці, зокрема пошуку вакансій і добору працівників, оформлення та припинення трудових відносин, а також ведення електронних особових справ працівників.

Отже, проактивна спрямованість політики соціального страхування в Україні є важливою передумовою адаптації населення до сучасних соціально-економічних викликів. Перехід від моделі, орієнтованої переважно на виплату допомоги, до інвестування в підприємницькі ініціативи та розвиток трудового потенціалу дає можливість не лише забезпечити соціальний захист працездатних громадян, а й перетворити систему страхування на дієвий інструмент економічної стійкості держави.

Список використаних джерел:

1. Чвертко Л. А., Вінницька О. А. Соціальне підприємництво та його роль у розв'язанні сучасних соціально-економічних проблем. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. №7. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14804096 (дата звернення: 11.05.2026)

2. Державна служба зайнятості підбила підсумки 2025 року та визначила стратегічні пріоритети на 2026 рік. *Державна служба зайнятості*. *URL:* https://www.dcz.gov.ua/news/singlenews/1352 (дата звернення: 01.05.2026)

3. Статистика. *Державна служба зайнятості*. URL: https://www.dcz.gov.ua/stat/infograph (дата звернення: 01.05.2026)

4. Деякі питання бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на 2026 рік : постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2026 № 295. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/295-2026-%D0%BF#n10 (дата звернення: 01.05.2026)